

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*Кошеленко Вікторія Василівна,
ст. викладач Донецького
державного університету
управління
KoshelenkoVika@yandex.ru*

Проблема міграції має глобальний вимір. На сьогодні на планеті нараховується 214 млн. мігрантів. Щорічно в міграційних процесах приймають участь до 2% населення Землі [4, с.5]. Україна не залишається в стороні від цих процесів, а бере в них активну участь. За даними Світового Банку, Україна знаходиться на 5 місці в світі з міграції та на 11 з імміграції [3].

Впливаючи на загальну чисельність населення і його соціально-економічну структуру, міграція перетворюється на постійну складову політичного, соціально-економічного і культурного розвитку суспільства, причину зміни самого типу суспільства. Тому міграційні процеси та їх наслідки є надзвичайно важливим чинником для оцінювання перспектив розвитку.

Науковим дослідженням міграцій трудових ресурсів в Україні займалися А. Гайдуцький [2], І. Гнибіденко, В. А. Колот, Е. Лібанова, О. Малиновська [5], Ю. Мартиненко, І. Мельник, О. Новікова, Я. Пилинський, О. Поважний [7], В. Роговий, Г. Ситник, В. Скуратівський, В. Смолянук, О. Снігова, В. Трощинський, А. Шаповал та інші. Однак, незважаючи на істотний внесок перелічених вчених у вивчення особливостей зовнішніх міграцій населення України, зазначена проблема все ще залишається малодослідженою та гостро постає перед українським суспільством.

Метою роботи є визначення основних напрямів державного регулювання міграційних процесів в Україні.

Вихід України на світову арену як самостійної держави спричинив значне підвищення мобільності її населення, що в умовах кризових явищ в економіці розвивалася, здебільшого, у формі трудової міграції громадян за кордон. За даними на 2010 рік, за кордоном знаходиться 6,6 млн. українців, що виїхали у різні роки (це майже 15% від загальної кількості нинішнього населення країни). За кількістю емігрантів Україна поступається тільки Мексиці (11,9

млн.), Індії (11,4 млн.), Росії і Китаю (11,1, 8,3 млн. відповідно) [3].

Світовий досвід показує, що переважна більшість трудових мігрантів – це ті особи, які мають мінімальний капітал, достатній для того, щоб здійснити подорож за кордон, оформити відповідні візові та подорожні документи, сплатити за послуги посередників тощо. Це справедливо і стосовно України. Незважаючи на наявність навіть мінімальних фінансових ресурсів, більшість людей, які виїжджають з України з метою працевлаштування за кордоном, – це люди, які не мають стабільного прибутку, що міг би забезпечити гідний рівень прожиткового мінімуму для них самих та їхніх родин на Батьківщині [6, с. 123-124].

В сучасній міграційній політиці розвинених країн можна виділити наступні складові:

1) заходи на національному і міжнародному рівнях по врегулюванню міграційних потоків і вдосконалення контролю за ними (включаючи вимоги за поданням притулку);

2) протидія нелегальній міграції і нелегальній зайнятості іноземних робочих;

3) заходи, метою яких є забезпечення інтеграції мігрантів в національний ринок праці і приймаючу країну. Останнє пов'язане з узгодженням політики у сфері міграції з міжнародною співпрацею в контексті розширення Європейського Союзу.

Найактуальнішим питанням залишається легітимізація трудових міграцій та максимальна взаємовигода країн-реципієнтів та країн-донорів від трудових міграційних процесів [1, с.37-40].

Водночас позитивний потенціал трудової міграції в Україні найповніше може бути використаний лише за умови повернення мігрантів на батьківщину [5, с. 114].

З огляду на вищевикладене, дії державних органів нашої країни у сфері міграційної політики мають бути спрямовані передусім на:

- створення умов для скорочення виїзду на заробітки за кордон;
- захист прав громадян, які працюють за кордоном;
- забезпечення більш сприятливих можливостей їхнього працевлаштування в зарубіжних країнах;

- заохочення повернення мігрантів на батьківщину та максимальне використання результатів трудової міграції в інтересах розвитку домогосподарств мігрантів, місцевих громад, регіону та країни в цілому.

Нагальною є потреба інформаційного та консультативного

забезпечення для тих, хто бажає працювати за кордоном. Однак нерозв'язаною залишається головна комплексна проблема — підвищення рівня життя в Україні. Лише реальні ефективні кроки в цьому напрямі дадуть змогу громадянам України повною мірою працювати на себе і свою державу, а на Захід їздити по досвід, знання або задля презентації власних здобутків чи з туристичною метою. Співпраця у розв'язанні проблем трудової міграції українців, налагодження науково-технічного співробітництва, розвиток культурного діалогу сприяють становленню й розвитку Української держави, наближенню українського суспільства до норм і стандартів європейського співтовариства.

Література

1. Весельська Л.А. Трудова міграція і соціальна безпека: аналіз наслідків та перспектив у контексті українських реалій / Л.А. Весельська // Економіка та держава. – 2011. – №4. – С. 111-115.
2. Гайдуцький А.П. Масштаби доходів українських трудових мігрантів / А.П. Гайдуцький // Економіка та держава. – 2008. - №2. - С. 96-99.
3. За останні роки Україну залишили 6,6 млн. людей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://tsn.ua/ukrayina/z-ukrayini-vzhe-viyihali-ponad-6-milyoniv-lyudey.html>
4. Кіпень В.П., Авксентьев М.В. Міграційний потенціал України. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2011. – 128 с.
5. Малиновська О.А. Україна, Європа, міграція: міграції населення України в умовах розширення ЄС – К.: Бланк-Прес, 2008. – 171 с.
6. Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри (Поняттєвий апарат, концептуальні підходи, теорія та практика): Енциклопедія / За ред. Ю.І. Римаренка. – К.: Довіра, 2007. – 912 с.
7. Поважний О.С. Міграційна політика Європейських держав: сучасні тенденції / О.С. Поважний, І.М. Сікорська // Менеджер. – 2011. – №4. – С. 5-10.